

Kulturdepartementet

Uppdrag att lämna förslag om organisationsförändring

Sammanfattning

En utredare ska biträda Regeringskansliet (Kulturdepartementet) med att ta fram förslag på hur uppgifterna vid Statens centrum för arkitektur och design kan inordnas i Moderna museet. Utredaren ska även analysera om det är ändamålsenligt att inordna uppgifterna vid Statens konstråd i Moderna museet och, i så fall, lämna ett förslag på hur uppgifterna kan inordnas i Moderna museet. Utredaren får även lämna förslag på hur Statens konstråds uppgifter kan inordnas i någon annan eller några andra myndigheter. I uppdraget ingår att analysera behovet av ett förändrat myndighetsnamn för Moderna museet i samband med en organisationsförändring och att lämna nödvändiga författningsförslag.

Syftet med uppdraget är att pröva formerna för en sammanhållen myndighetsstruktur som ger de bästa möjliga organisatoriska förutsättningarna för genomförandet av en politik inom konstområdet och arkitektur-, form- och designområdet som ligger i tiden. Mot bakgrund av bl.a. de senaste decenniernas utveckling, där konstarter möts och där arbetet sker konstartsövergripande inom olika konstdiscipliner, kan en samlad myndighet ha bättre förutsättningar att bli ett starkare nav inom konst-, arkitektur-, form- och designområdet, både nationellt och internationellt. En sammanhållen myndighetsstruktur kan också bidra till ökad effektivitet och minskad sårbarhet.

Uppdraget ska redovisas i en departementspromemoria till Regeringskansliet (Kulturdepartementet) senast den 31 januari 2025.

En myndighet med ett bredare ansvar för konst, arkitektur, form och design

Moderna museet och Statens centrum för arkitektur och design är statliga museimyndigheter som i enlighet med museilagen (2017:563) ska bedriva publik verksamhet, bidra till forskning och annan kunskapsuppbyggnad och aktivt förvalta sina samlingar. Av museilagen följer också att museerna ska samverka i syfte att ge alla tillgång till museernas samlingar. Myndigheterna ska därutöver utifrån sina respektive instruktioner samarbeta med varandra om gemensamma funktioner. Ett sådant samarbete sker t.ex. i fråga om lokaldrift, telefoni, kassa och konferenslokaler. Myndigheterna är sedan 1998 lokaliserade i samma fastighet på Skeppsholmen i Stockholm.

Statens konstråd har i uppgift att verka för att konsten blir ett betydelsefullt inslag i samhällsmiljön. Enligt Statens konstråds instruktion ska myndigheten bl.a. medverka till skapandet och utvecklingen av offentlig konst och gestaltning av gemensamma miljöer. Detta görs t.ex. genom att förvärva samtidskonst till statens byggnader och andra lokaler för statlig verksamhet, vilket bl.a. görs tillsammans med Moderna museet. Statens konstråd har också en omfattande konstsamling och bedriver sedan 2022 viss publik programverksamhet i sina lokaler. Sedan 2022 är även Statens konstråd lokaliserad till Skeppsholmen i nära anslutning till de övriga två myndigheterna.

Statens centrum för arkitektur och design och Statens konstråd är båda av regeringen utpekade myndigheter inom politiken för gestaltad livsmiljö vilket innebär att de båda ska verka för att de mål som riksdagen har fastställt för arkitektur-, form- och designpolitiken uppnås (prop. 2017/18:110, bet. 2017/18:CKrU1, rskr. 2017/18:316). Statens centrum för arkitektur och design har därutöver den specifika uppgiften att vara en nationell mötesplats för aktörer inom arkitektur, form och design.

Mot bakgrund av de senaste decenniernas utveckling, där konstarter möts och där arbetet sker övergripande inom olika konstdiscipliner, bedömer regeringen att en samlad myndighet kan ha bättre förutsättningar att bli ett starkare nav och varumärke inom konst-, arkitektur-, form- och designområdet, både nationellt och internationellt.

Den statliga förvaltningen ska vara kostnadseffektiv och ändamålsenligt organiserad. För att anpassa den offentliga verksamheten till förändrade

behov i samhället ska statsförvaltningen alltid vara öppen för omprövning och prioritering. Mot bakgrund av detta tillsatte regeringen under hösten 2023 bl.a. en utredning om en översyn av mindre myndigheters uppgifter och organisering (dir. 2023:132). Regeringen har därutöver tagit flera initiativ som syftar till att öka effektiviteten i statsförvaltningen och till att minska antalet myndigheter (prop. 2023/24:1, Förslag till statens budget, finansplan m.m. avsnitt 1.4 och utg.omr. 2 avsnitt 4.5.1).

Uppdraget

En utredare ska biträda Regeringskansliet (Kulturdepartementet) med att ta fram förslag på hur uppgifterna vid Statens centrum för arkitektur och design, Moderna museet och Statens konstråd kan organiseras.

Utredaren ska:

- lämna förslag på hur uppgifterna vid Statens centrum för arkitektur och design kan inordnas i Moderna museet,
- analysera om det är ändamålsenligt att inordna uppgifterna vid Statens konstråd i Moderna museet och, i så fall, lämna ett förslag på hur uppgifterna kan inordnas i Moderna museet,
- analysera eventuella överlappningar i myndigheternas uppgifter,
- analysera och föreslå ändamålsenlig ledningsform för Moderna museet vid en organisationsförändring och lämna förslag till en sådan med utgångspunkt i de uppgifter myndigheten får ansvar för,
- beskriva för- och nackdelar med att myndigheternas uppgifter läggs samman, till exempel synergi- och effektivitetsvinster, vilken möjlighet det finns för kvalitetsförbättringar och risker för negativ påverkan på verksamheterna på kort och lång sikt,
- analysera Moderna museets lokalbehov vid en organisationsförändring,
- analysera behovet av ett förändrat myndighetsnamn för Moderna museet vid en organisationsförändring, och
- lämna nödvändiga författningsförslag.

Utredaren får även:

- lämna förslag på hur Statens konstråds uppgifter kan inordnas i någon annan eller några andra myndigheter.

Arbetet med uppdraget

Utredaren ska analysera och redovisa de ekonomiska, verksamhetsmässiga och personella konsekvenserna av förslagen. Utredaren ska genomföra en konsekvensutredning i enlighet med 5–7 §§ konsekvensutredningsförordningen (2024:183). Utgångspunkten är att förslagen ska rymmas inom befintlig ram genom eventuella omprioriteringar. Utredaren ska i annat fall föreslå finansiering.

Under genomförandet av uppdraget ska utredaren inhämta synpunkter och upplysningar från Moderna museet, Statens centrum för arkitektur och design, Statens konstråd samt, i den utsträckning som bedöms lämplig, andra berörda myndigheter och organisationer. Utredaren ska också hålla sig informerad om arbetet i utredningen om en översyn av mindre myndigheters uppgifter och organisering (dir. 2023:132). Vidare ska utredaren löpande informera Regeringskansliet (Kulturdepartementet) om hur arbetet med uppdraget fortskrider.

Uppdraget ska redovisas i en departementspromemoria till Regeringskansliet (Kulturdepartementet) senast den 31 januari 2025.